

BROJ 2.

SREĆICA

SVIBANJ 2012.

BILTEN OŠ Petrijanec

Etno baština Općine Petrijanec - godišnji projekt škole

Tekstil u prošlosti

Petranjska hiža i graditeljstvo

Igre, pjesme i plesovi

Petrijanečki običaji

Izrada putra

Naš "domači" jezik

DAN

OTVORENIH

VRATA

Uvodna riječ urednica

Izložba starih predmeta i fotografija

U školskoj godini 2011. / 2012. učenici OŠ Petrijanec realizirali su godišnji projekt škole "Etno baština Općine Petrijanec". U sklopu projekta učenici su upoznali tradiciju svojih predaka te uvidjeli bogat i raznolik opus materijalne i nematerijalne baštine petrijanečkog kraja. Radili su u raznim skupinama izvannastavnih aktivnosti i razrednim odjelima, individualnim ili timskim radom, s ciljem upoznavanja baštine zavičaja s aspekta pojedinih nastavnih predmeta. Aktivnosti u vidu radionica, predavanja, terenskih izlazaka, projekata odvijale su se čitave školske godine. Prezentacija projekta uslijedila je na Danu otvorenih vrata, a u pripremljenim radionicama s učenicima su sudjelovali i njihovi roditelji, djedovi i bake te su razmjenom osobnih iskustava doprinijeli očuvanju naše zaista bogate etno baštine.

Urednice:
Jasminka Belščak i Irina Kovačić

Uvodna riječ v.d. ravnatelja

Općina Petrijanec ima bogatu tradiciju sačuvanu u arhitekturi, jelu, običajima, starim zanatima, glazbi, plesu, odjeći, jeziku, te je time vrijedan izvor podataka kako su živjeli naši „stari“. Ove su se školske godine učenici naše škole sa svojim učiteljima imali priliku brojnim aktivnostima od terenske nastave, istraživanja i predavanja, upoznati s tradicijom svojeg zavičaja. Bila je to prilika da saznaju mnoge stvari iz prošlosti svojeg kraja, a isto tako da uvide vrijednost baštine naših predaka, te je kao takvu i dalje očuvaju i prenose s generacije na generaciju. Zahvaljujem svim učenicima, učiteljima, roditeljima, djedovima i bakama, koji su se na bilo koji način uključili u ovaj projekt, kao i učiteljicama koje su se potrudile sve prikupiti i objediniti u ovom biltenu. Što su sve učenici saznali, vidjeli i radili, pročitajte u ovom broju biltena koji nas zanimljivim sadržajima vraća u prošlost našeg kraja.

v.d. ravnatelja:
Branka Kiđemet

V.d. ravnatelja: Branka Kiđemet

Izložba narodnih nošnji i svečane odjeće

IMPRESSUM

Srećica—bilten OŠ Petrijanec
IZDAVAČ

OŠ Petrijanec, V. Nazora 42, 42206 Petrijanec
tel. 042/ 714 044, fax. 042/ 208 808,
e-mail: os-petrijanec-001@skole.t-com.hr

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE

Irina Kovačić, prof i dipl. bib
Jasminka Belščak, mag.inf

LEKTOR

Zdravko Vrtulek, prof

SURADNICI

Učitelji i učenici OŠ Petrijanec

Odjeća iz prošlosti u 2.b razredu

Promatranje odjeće

Crtanje odjeće

Učenici 2. B razreda u sklopu ovogodišnjeg školskog projekta Etno baština Petrijanca proučavali su odjeću prijašnjih vremena koja se nosila u svakodnevnom i blagdanskome životu. Svoja su zapažanja prenijeli na papir pa su tako nastali likovni radovi nekadašnje odjeće. Istraživali su i proces nastajanja tkanine, održavanje odjeće (pranje doma izrađenim sapunom, peglanje) i šivanje.

Krpe, plahte i stolnjaci u 1.b razredu

I učenici 1. b razreda upoznali su etno baštinu svog rodnog kraja. Tijekom cijele godine prikupljali su plahte, krpe i stolnjake i pritom čuli mnogo priča vezanih uz njihovo nastajanje i uporabu u prošlosti. Te su tekstilne predmete zatim crtali na papiru i mislima odlutali daleko u prošlost i život svojih predaka

Učenici proučavaju vez na stolnjaku

Čipka na batiće

Učenici 8.b razreda dobili su zadatak prikupiti sheme čipke na batiće te o njima pronaći informacije na internetu. U sklopu matematičke radionice na sheme su ucrtavali osi i centar simetrije i time ukasili pano.

Turistički letak

Na nastavi geografije učenici su napravili turistički letak kojim su predstavili materijalnu i nematerijalnu baštinu naše općine. Obuhvaćeni su turistički lokaliteti naše općine (restorani, crkva...) te kulturno-zabavne manifestacije (Kestenijada, Petrovo, Konjičke igre). Za potrebe Svjetskog rukometnog prvenstva, letak je preveden na engleski i njemački jezik te podijeljen u našoj sportskoj dvorani svim gostima prvenstva.

Petranjska hiža

Učenici 3.a razreda u sklopu projekta posjetili su i razgledali tradicionalne seoske kuće i njihova dvorišta. Posebno zanimljivo bilo je na tavanu jedne takve stare kuće gdje se čuvaju mnogi predmeti iz prošlosti, poput stare zibače, škrije, šivačeg stroja, vetrejaka i sl. Učenicima su razgovarali sa svojim bakama i djedovima o tome kako se živjelo u Petrijancu te pisali sastavke na temu "Djetinjstvo moje baka/e/ djeda". Skupljali su i stare predmete i odjeću koje su zatim izložili u svome razredu.

Učenici 3.a razreda razgledavaju i prezentiraju stare predmete iz prošlosti općine Petrijanec

*Kad je moj djed bio mali
Kad je moj djed Pavao bio mali, živio je drukčije nego mi danas. Život na selu bio je težak, skromno se odijevalo i obuvalo. Cijelo ljeto djeca su bila bosa, hranila se samo domaćom hranom, igrala se loptom koja je bila od krpe i sjena. Djed je morao voditi krave na pašu i učiti za školu. Nekad su djeca puno pomagala roditeljima.*

Matheo Požgajec, 3.a

Graditeljstvo Općine Petrijanec

Učenici 4.a razreda na terenskoj nastavi obišli su sva sela Općine Petrijanec. Dokumentirali su i fotografirali kuće koje su sagrađene početkom 20. stoljeća. Prikupljeni su podaci o kućama kroz razgovor s mještanima i živućim vlasnicima kuća. Fotografije i snimljeni materijal ukomponirao se u kratak film s popratnim tekstom. Održala se i radionica na kojoj će se izrađivati kućice od gline.

Na terenskoj nastavi

Igre, pjesme i plesovi naših predaka

U 4. b razredu učenici su naučili mnoge narodne plesove i igre iz zavičajnog područja. O nekadašnjim načinima igara i provođenju slobodnog vremena razgovarali su sa svojim roditeljima, djedovima i bakama, a prikupljene podatke zapisivali su u obliku sastavaka.

Igra moje mame u njenom djetinjstvu

Kad je moja mama bila mala voljela se igrati mladenke. U toj igri sudjelovale su moja mama i njene dvije prijateljice. Prabaka jedne prijateljice izrađivala je haljine i velove od gaza koje je prije koristila za ocjeđivanje kravljeg sira. Mamina baka im je skuhalo pire krumpir te su od njega zajedno izrađivale svadbene torte. Na tavanu su pronašle stare cipele koje je ručno izrađivao mamin djed. One su bile susjede te su odjevne kao mladenke hodale po svojim dvorištima i kućama.

Klara Leskovar, 4b

Igra moje mame u njenom djetinjstvu

Moja mama se voljela igrati, ali to su bile drugačije igre od današnjih. Kad su se igrali uvijek je bilo puno djece na okupu. Najviše je voljela kad su gradili neku svoju posebnu kućicu od grana, drveta i starih krpa. Svatko bi imao neki zadatak. Neki su dovukli grane, najčešće dječaci, a cure bi donijele stare krpe kojima bi pokrili rupe. Kad je njihova kućica bila gotova, svi bi se uvijek gurali unutra, a kad bi zadnji ušao kućica bi se uvijek srušila i opet sve ispočetka. Ponekad bi netko kod kuće uzeo sok ili nešto za jelo tako da izgleda da su stvarno jedna prava složna ekipa koja gradi i radi. Malo su se svađali i uvijek su svi bili jedni prema drugima jako dobri.

Nina Sambolec, 4.b

U sklopu projekta „Etno baština Općine Petrijanec“, glazbena radionica istražuje glazbenu baštinu Općine Petrijanec. Iz prikupljene literature, ustanovili smo da raspolažemo sa 36 narodnih pjesama i 3 plesa koje je zapisao etnomuzikolog dr. Vinko Žganec prilikom posjeta našoj općini, u svrhu istraživačkog rada 1947. i 1948. godine. U cilju boljeg i cjelovitijeg upoznavanja s našom glazbenom baštinom razgovarat ćemo s nekoliko živućih stanovnika općine koji su na neki način sudjelovali u očuvanju i prenošenju glazbene baštine. S ciljem da se pjesme i plesovi približe današnjim učenicima i ljubiteljima tradicijske glazbe, snimit ćemo nekoliko pjesama i plesova na nosač zvuka u izvedbi polaznika glazbene radionice i tamburaškog sastava KUD-a Općine Petrijanec pod vodstvom Ane Kranjčić. Na snimljene plesove, učenici će pod vodstvom učiteljice Marije Klasić izvesti koreografiju. Kao krajnji ishod istraživanja prezentirat ćemo rad u obliku zbirke koja će sadržavati notni zapis svih pjesama (36) i plesova (3), nosač zvuka s odabranim pjesmama i plesovima, te podatke cjelokupne analize rada. Zbirka će biti predstavljena na Dan otvorenih vrata škole.

Polaznici glazbene radionice: Doroteja Bednjanić, Helena Bešvir, Matija Bukal, Ana Kokot, Luka Krpač, Alen Melnjak i Ingrid Vujević

Učenje tradicionalnih petrijanečkih plesova na satu tjelesne i zdravstvene kulture

Dan otvorenih vrata

U petak, 20. travnja 2012. u našoj školi održan je Dan otvorenih vrata. Obilježen je aktivnostima vezanim uz godišnji projekt škole „Etno baština Općine Petrijanec“ te sport, budući da su se u to vrijeme u našoj školi odigravale utakmice Svjetskog školskog rukometnog prvenstva. Bila je to još jedna prilika za susret roditelja, učenika i učitelja, kao i prezentaciju škole u punom svjetlu. Susret je započeo na tribinama naše dvorane gdje je vladao pravi sportski duh i veselo raspoloženje.

Na tribinama

Dio "školskog puta"

U holu škole napravljena je izložba starih predmeta prikupljenih suradnjom učitelja i učenika te njihovih roditelja, djedova i baka. Predvorjem škole širio se miris toplih „petrijanečkih kliptića“ u čijoj su izradi prema starom receptu sudjelovali i sami učenici. Ekološka grupa se predstavila bučnim uljem - eko proizvodom iz našeg školskog vrta i raznim suvenirima. Osmišljen je i „školski put“ koji fotografijama, tekstom na engleskom i njemačkom jeziku te drugim popratnim materijalom prikazuje posebnosti naše škole. Na taj način naša školska sredina prezentirana je sudionicima i uzvanicima rukometnog prvenstva koji dolaze iz različitih krajeva svijeta.

Detalji s razrednih radionica

U razredima su održane brojne kreativne i maštovite radionice kao i prezentacija radova i aktivnosti proizašlih iz razrednih projekata na temu etno baštine petrijanečkog područja. Učenici su promatrali i opisivali stare uporabne predmete, a zatim se likovno izražavali. Upoznali su stare petrijanečke pjesme, poput: „Sirota sam ja“, i „Svaka puca“. Pjevali su i plesali. Priredili su prave male razredne priredbe. Obradili su temu „Etno baština općine Petrijanec“ s različitih aspekata. Iako je dan bio veoma naporan, završio je s osmijehom na licu.

Ples prvašića

Petrijanečki običaji i stari predmeti

Najuspješniji u crtanju starog mlina bio je Luka Pongračić, 8.c.

Učenik Leon Belščak, 5.b fotografirao je mlin

Na nastavi informatike učenici 5.-8. razreda istraživali su o etno baštini Općine Petrijanec.

Stare predmete koje imaju kod kuće fotografirali su i kasnije crtali na nastavi i opisivali u programu za obradu teksta. Učenici informatičke grupe Programeri i dizajneri posjetili su stari mlin na kamen, jedini u našoj općini, a nalazi se u Strmcu Podravskom. Neke predmete kolovrat, mlin na kamen i pumpu za vodu, animirali su u programu Flash.

Velika pomoć učenicima bile su bake koje su im ispričale o običajima našeg područja. Neki su petrijanečki običaji sada potpuno nestali zbog suvremenog načina života, a samo se rijetki običaji obilježavaju još i danas. „Čerhanje perja“ za jastuke, „treblenje kuruze“ i „luzanje koščic“ su nekad bili najvažniji događaji u selu. Tada se okupljala obitelj i prijatelji i svi su zajedno uz pjesmu radili ove poslove. Svi stari običaji obuhvaćeni su u brošuri.

Izrada domaćeg putra

Puter se dobiva od domaćeg kravljeg mlijeka. Za izradu putra potrebno je mnogo vremena i dobre volje, ali i snažne ruke. Nakon dojenja mlijeko koje je nekoliko dana odstajalo na toplom mjestu pretvara se u vrhnje, a ono se zatim stavlja u posudu zvanu „tujica“. Vrhnje se u tujici tuče oko sat vremena i nakon toga pretvara se u puter. Gotov proizvod dodatno se oblikuje rukama i spreman je za jelo.

U izradi putra sudjelovali su učenici Dario i Petra Črepinko, Matija Hencić, Domagoj Klaneček, Lara Oreški, Maja Samolec i Mihaela Rukljić.

Izrada putra

Stare petrijanečke riječi

U sklopu godišnjeg projekta Etno baština Općine Petrijanec, učenici 5. – 8. razreda prikupljali su stare petrijanečke riječi. Velika podrška u otkrivanju već pomalo zaboravljenih, a i sve rjeđe korištenih riječi, bili su prabake, pradjedovi, bake, djedovi i roditelji naših učenika na čemu im od srca zahvaljujemo.

Prikupljene riječi obradila je i objedinila u «Rječnik starijih petrijanečkih riječi» Literarna grupa učenika viših razreda pod vodstvom učiteljice Martine Škrinjar. Rječnik je izložen ispred učionica hrvatskoga jezika, a svi zainteresirani mogu se poslužiti njime i u školskoj knjižnici.

Na Dan otvorenih vrata OŠ Petrijanec, učenici 8.a razreda po grupama su proveli radionicu «Petrijanečke riječi» tijekom koje su otkrivali značenja najstarijih riječi našega kraja, a zatim ih objedinili u pismene uratke.

Rezultati radionice:

Snuboki

Marko se vjutru ranu zbudiu pa je rahlu žganicu spiu. Puznau je kak neka diši, a da je došiu v kuhju, zagledau je cimplet pun štrukluf.

Da je duleteu metulj, zmisliu se da treba iti v snuboke. Marko je dever trebau biti.

Brzu je navlekiu robaču, ubuu šolene, a angriz si je narivau v žepe.

Da su bile gosti, si su jambrali kak je puškuadni, ali Marka je nija bilu briga. Još si je malu žganice spiu pa je z pucnehalama angriz metau na mladence.

*Helena Bešvir, Luka Flegar,
Matej Huđek, Marko Kušenić, 8. a razred*

Radionica "Petrijanečke riječi"

Dežđuavni dijen

Vjutru sem krenau v škualu. Počeu je cureti dešč. Zvadiu sem vun svoju jambrelu i pužuriu se du škuale. Tam sem si seu na stoučik i zvadiu sem tok.

V toku je biu cirklin. Jenga sem trebau ka napravim zadaću z matematike.

Babica mi je rekla da pem dimu z škuale, da udidem v patijaku pu lijeke. Zvadiu sem svuaj kubelar i kupiu tua ka treba. Pri patijaki je bilu glažuavje i dok sem stau na jenga, počeu sem tancati kak me bulelu.

Da sam došiu dimu, lijeke i kubelar sem deu na kaslin i udišiu sem se igrat.

*Dominik Cestar,
Antonio Peharda,
Antonia Prgomet,
Elena Lovrenčić,
Luka Ožvatić
8. a razred*

ETNO MOZAIK U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA

Zavičajni govor ETNO je baština koju smo sačuvali u svojim domovima! To je govor naših pradjedova, baka i djedova, naših majki i očeva, a da nije njih, ni nas ne bi bilo!

Na zavičajnom govoru najlakše se našaliti, naljutiti, izraziti osjećaje pa i napisati nešto!

Satovi dijalektalne književnosti u nastavi hrvatskog jezika bili su posvećeni PROUČAVANJU našeg KAJKAVSKOG DIJALEKTA, REGIONALNIH ZAGORSKIH GOVORA, MEĐIMURSKIH i PODRAVSKIH GOVORA te IZRAŽAVANJU na ZAVIČAJNOM PETRANJSKOM IDIOMU!

Već su pred Božić nastale prve dijalektalne pjesme u 5.a i 7.a na temu „Isusik pri moji hiži“, a najljepše među njima na Recitalu kajkavske lirike u Novom Marofu predstavili su Mihaela Kramarić, Mislav Matečko i Nenad Klaneček gdje su se prisutni iznenadili zbog neobične melodije, izgovora pojedinih glasova u govoru Nove Vesi i Petrijanca jer su svoje pjesme učenici izvodili sami!

Na satovima lektire u 5.a i 5.b čitali smo kratke narodne priče, a na satovima narodne književnosti obradili, prikupili te pročitali ANEGDOTE VEZANE uz PETRIJANEC i NJEGOVE ŽITELJE! Bilo je baš zabavno čitati povjestice, šaljive pričice i razmišljati danas kako je bilo nekad!

Učenici 7.b razreda su nakon pjesme Frana Galovića „Pozdravljenje“ iz zbirke „Z mojih bregov“ pisali pjesme i sastave u kojima su na zavičajnom govoru izrazili ljubav prema zavičaju, zemlji, vjeri i narodu kojem pripadaju. Tako se njeuguje i čuva baština!

Najveselije je bilo na satovima DRAMSKE DRUŽINE gdje smo s“ ivanečkog na petranjski“

najprije „preveli“, a zatim dramatizirali i odglumili tekst „Babica i politika“. Otkrili smo da se jedna riječ različito izgovara ovisno o tome jesi li iz Petrijanca, Družbinca, Strmca, Majerja, Zelendvora ili iz Nove Vesi ! U prevođenju su nam pomogle, bake, mame, učiteljice pa im svima zahvaljujemo. Kad je sve bilo gotovo, netko je rekao: „A moglo bi se reći i ovako!“

Upravo je u tome BOGATSTVO!

I da ne zaboravimo, član naše družine, NIKOLA TOMAŠEK ove nas godine na DRŽAVNOM LIDRANU predstavlja pjesmom „Na vrbi fučka“ koju će u dalekom Šibeniku izgovoriti na zavičajnom govoru Nove Vesi, po „domaćem“!

A, sve je započelo godišnjim projektom škole ETNO BAŠTINA NAŠEG KRAJA!

Učenici 5.a i 5.b, 7.a i 7.b razreda
i petrijanečki glumčići!

Detalj s „Lidrana“

Petranec muaj

Duam muaj, Petranec selo.

*Tmurne dnijeve si ud nek i negda
trpelo,
muoje selo!*

*Gledim ravnice i zorana pola,
popievlem za Petranec muaj!
Puzdravljam te petranski turen,
kaj si ud davnih cajtov
tu stal i svojim zvuonima
dnieve brujju!*

*Jednuga dniewa dok
zrastem i udidem
v bijeli svijat ,
z mijenum buš v srcu,
Petranec selo,
duam muaj!*

Ana Kokot, 7.b

Moje gurice

*Pune su listja i graja.
V jimi je punu znoja,
moke i žuluf ...*

Tua su moje gurice.

*One davleju nam gruaz-
dje,
a mi jim ljubaf i brigo!*

Alen Melnjak 7.b

Spasitelj

*Rodiu se bu Isusek,
jenga volimo,
spuminamu se ž jim
i saki dien molimu.*

*Božik se bu rodiu,
baš pri moji hiži,
dieni svetkuf
se su bliži.*

*Sviačo smo vužgali
na advenscum viančiku.
Da svetlu damo
malom Božiku.*

*Un se bu rodiu v štalici,
na mefki slamici.
Čuvali ga buju otec i mama,
Spasitela sima nama.*

Mihaela Kramarić, 7. a

Pjesme naših učenika na recitalu kajkavske lirike u Novom Marofu

Saku letu

*Saku, ama baš saku letu
ud da pamtim
na sam Bužič*

*vam se v moji hiži
Isus narudi.*

*I tuoa nie bilu de,
več pud borum,
v mali štali,*

*puolik jenga otec, mati
i si drugi svati.*

*Guali, buosi, al' veseu
jer je sreču sijam doneseu.*

*Ovce, koze i pastiri
prvi su puolik saku letu bili.*

*A čak i krali su mu se
du same zemle puklunili!*

Saku letu...

Mislav Matečko, 5. a

Isusek v moji hiži

*Došiu je Isusek v
moju hižu.*

*Se sem napraviu
sam za jenga.*

*Se sem počistiu,
nakinđau i zglancau.
Mama kulače spekla
sam za Isuseka.*

*Srečen sem ve
za Bužič jer je došiu.
Srečen sem z svojimi,
Isusek je z nami!*

Nenad Klaneček, 5. a

Sudionici radionice "Zavičaj u srcu"

Rječnik starih petrijanečkih riječi

afinger	faracajg	lajbic	rešpitijar	tikva
angriz	fiolica	lakomica	rijakla, rikla	tišlar
bajliti	firanga	lampe	rimec	tok
balažice	fiškal	lancik	ringlini	trček
bažul	flajšmašina	lasi	robača	truc
bečati	foringa	lektrika	ropati	tujica
bekrija	frajlica	leluje	rostfrajica	tuojik
biciklin	fršlus	mator	ruabec	turec
blago	furt	mekla	ruahlati	ublok
bregiše	fuzetlini	metulj	rukavci	ubrisač
brijanka	gajk	mežnar	rumar	učali
brocak	glaž	milostiva	rušnica	ugej
buča	glažuavje	mišaflin	ružđiti	ugrivnica
cajek	gojatbo	muatiti	sabujek	ukapati
cajtunge	guj	mučati	sekira	una vena
ciakcigaretlin	harc	mustači	selh	unojik
cijagar	hasniti	na najgi	snoboki	untršnica
cimplet	heznuti	najže	spoda	vajnkuš
cintor	hlačjak	napoj	strnišče	veklin
cirklin	hlapec	nija	stoučik	vezda
colštruk	hosta	nucati	stulec	viđal
coprnica	hrž	omaja	svrž	vouci
cuana	hubertus	opančić	šajba	vraštvo
cug	huliti	oplečik	ščir	vudinka
cugmašina	iskati	otoman	šeptati	vugurik
culik	iti	palak	šerajzlin	vuhu
čikubernica	japa	paštiti se	škatula	vuoščiti
čislo	jambrelu	patijaka	školnik	vurmuhar
čobe	jarem	pelnica	škorji	vuzlika
čogina	jokenica	penzlin	šklrak	vuzmik
čuča	kaditi	pintar	škude	zajec
čučik	kaititi	plajnke	šolci	zalukavati
čurka	kladivec	pleča	šolene	zamuaditi
dečišinec	kapura	pletanka	špampet	zapirati
dečic	kaslin	podvuditi	špigl	zavor
dekla	kastruala	poskrivečki	šporhet	zbuditi
dešč	kitica	postela	šteti	zdenec
dever	klafrati	poškodni	štokrlin	zgora
diačja	klajbus	požirak	štublik	zibača
diljka	klaruš	prahi	štumblik	zoklini
dinar	klept	prfkači	štunfe	zrifan
dišati	koled	pruščeje	štuplin	zubače
dostoj	kolednica	prva hiža, druga	šupa	žetarka
dreta	kredenc	hiža	šurc	žganica
drotar	kubelar	puheraji	tanc	žrt
drugač	kuoj	pujvica	taška	žrvanj
drukanica	kupica	puzabiti	tašlin	
eroplan	kuružjak	rajglik	tiaglin	
falinga	kušlec	rakitje	tiaka	

Nije vam poznato značenje ovih riječi? Objašnjenje potražite u našoj školskoj knjižnici.